MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

KLANZA

POLSKA SZKOŁA W DUBLINIE

Projekt współfinansowany ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej

KLASA 1 (POZIOM 1)

STYCZEŃ nr 3

TEMAT DNIA: DZIEŃ BABCI I DZIADKA

Realizowane treści: - utrwalenie sylab i poznanie nowych; - Dzień Babci i Dziadka; - definicja haseł: „babcia”, „dziadek”; - dialog; - rozwijanie zdań; - życzenia; - ćwiczenia programowania systemu języka.	WPROWADZENIE SYLAB: SIA SIO SIU SIÓ SIE SI ASIA OSIO USIU ESIE ISI YSI AŚ OŚ UŚ ÓŚ EŚ IŚ YŚ ZIA ZIO ZIU ZIÓ ZIE ZI AZIA OZIO UZIU EZIE IZI YZI

Należy przygotować:

- kartkę z kalendarza – styczeń,

- kartki z wyrazami BABCIA, DZIADEK do czytania globalnego,

- szablony postaci babci i dziadka – do odrysowania,

- 2 kwiatki z 5 płatkami, w środku kwiatków napisy: w jednym SIA, w drugim ZIA,

- połówki serc z sylabami do działania „Serca dla Babci I Dziadka”,

- pomoce do utrwalania i sprawdzenia jednostek czasu i pracy z tekstem,

- banerki z czasownikami JEST, NIE MA, WIDZĘ.

Ćwiczenie powtarzalne (czas na to ćwiczenie wybiera nauczyciel). Może być stosowane do każdego nowo poznanego zestawu słów lub do powtarzania słownictwa. Dzięki ***czasownikom****, wypisanym na małych transparencikach, dzieci będą miały przymus użycia określonej formy rzeczownika. Te czasowniki to:* ***JEST*** *(do mianownika) ,* ***NIE MA*** *(do dopełniacza) i* ***WIDZĘ*** *(do biernika). Dzieci dostają "banerki" i, czytając czasownik, dodają rzeczownik. Mogą się one odnosić do tematu lekcji, rzeczywistych rzeczy lub osób w klasie (WIDZĘ OKNO), do obrazków w podręczniku lub przedmiotów przyniesionych przez nauczyciela na zajęcia, do realizacji scenariusza (JEST BABCIA, NIE MA BABCI, WIDZĘ BABCIĘ).*

Dzieci ćwiczą zestawienie trzech najczęściej występujących przypadków języka polskiego: mianownika, dopełniacza i biernika (końcówki).

PIOSENKA POWITALNA

Piosenka powitalna na podstawie pląsu "Głowa, ramiona…".[1]

Dziś zajęcia fajna sprawa

dla nas wszystkich to zabawa.

Ręce w górę, w przód i bok,

Skłon do przodu, w górę skok.

Głowa, ramiona, kolana, pięty,

kolana, pięty, kolana, pięty.

Głowa, ramiona, kolana, pięty,

oczy, uszy, usta, nos.

SPRAWDZENIE ZADANIA DOMOWEGO
Czytanie wyrazów i zdań.

KARTKA Z KALENDARZA – DZIEŃ BABCI I DZIEŃ DZIADKA

Nauczyciel prezentuje dzieciom kartkę z kalendarza ze stycznia i informuje, kiedy obchodzony jest Dzień Babci i Dzień Dziadka w Polsce. Dzieci wspólnie odnajdują

w kalendarzu wskazane dni i je zaznaczają.

[1] https://www.youtube.com/watch?v=30BVfTvlsrE (dostęp:20.05.2020)

WPROWADZENIE WYRAZÓW GLOBALNYCH – BABCIA I DZIADEK

Nauczyciel prezentuje dzieciom dwie kartki z napisami „BABCIA” i „DZIADEK”, czyta je

a dzieci powtarzają. Kartki przez całe zajęcia powinny być wyeksponowane w widocznym miejscu. Wielokrotnie podczas zajęć należy je wskazywać i powtarzać zapisane słowa.

PRZYGOTOWANIE RYSUNKÓW POSTACI BABCI I DZIADKA W ZESZYCIE

Nauczyciel pokazuje na tablicy prosty sposób rysowania postaci lub przygotowuje dzieciom szablony do odrysowania. Dzieci rysują lub odrysowują dwie duże postaci, jeden rysunek na jednej kartce. Podpisują je u góry (babcia, dziadek) lub wklejają gotowe podpisy.

SYMULTANICZNO – SEKWENCYJNA NAUKA CZYTANIA®

*Uwaga:

Prezentowanie nowego paradygmatu może odbywać się w dowolny sposób w zależności od możliwości i kreatywności nauczyciela, np. na tablicy multimedialnej, na kartonikach, na dymkach, na rekwizytach.

Ważne jest, aby paradygmat był widoczny dla uczniów cały czas.

Nauka zawsze odbywa się według etapów: POWTARZANIE, ROZUMIENIE, NAZYWANIE.

WPROWADZENIE SYLAB OTWARTYCH

- Nauczyciel prezentuje paradygmat sylab otwartych: SIA SIO SIU SIÓ SIE SI

- Dzieci powtarzają sylaby.

- Dzieci wskazują wybrane sylaby.

- Dzieci czytają wskazane sylaby.

- Nauczyciel prezentuje paradygmat sylab otwartych: ZIA ZIO ZIU ZIÓ ZIE ZI

- Dzieci powtarzają sylaby.

- Dzieci wskazują wybrane sylaby.

- Dzieci czytają wskazane sylaby.

UTRWALANIE SYLAB - KWIATKI DLA BABCI I DZIADKA

Nauczyciel przygotowuje kartki z konturami kwiatków o pięciu płatkach (po dwa dla każdego dziecka). Każde dziecko otrzymuje jeden kwiatek z napisaną w środku sylabą SIA, i drugi z sylabą ZIA. Dzieci muszą wylosować i uzupełnić (nakleić lub napisać) na płatkach wszystkie pozostałe sylaby z danych paradygmatów.

WPROWADZENIE PARADYGMATÓW SYLAB OBUDOWANYCH (samogłoska + sylaba otwarta): ASIA OSIO USIU ESIE ISI YSI

- Nauczyciel dopisuje samogłoskę przed sylabą otwartą, np. A przed SIA.

- Nauczyciel czyta ASIA, dzieci powtarzają.

- Dzieci wskazują wybrane sylaby.

- Dzieci czytają wybrane sylaby.

WPROWADZENIE PARADYGMATÓW SYLAB OBUDOWANYCH (samogłoska + sylaba otwarta): AZIA OZIO UZIU EZIE IZI YZI

- Nauczyciel dopisuje samogłoskę przed sylabą otwartą, np. A przed ZIA

- Nauczyciel czyta AZIA, dzieci powtarzają.

- Dzieci wskazują wybrane sylaby.

- Dzieci czytają wybrane sylaby.

*Dodatkowo: Nauczyciel pokazuje sylaby obudowane na tablicy multimedialnej lub

w książeczce „Kocham Czytać”. [2]

UTRWALANIE SYLAB – SERCA DLA BABCI I DZIADKA

Dzieci szukają pasujących do siebie połówek serc z takimi samymi sylabami z paradygmatów zawierających samogłoski i sylaby otwarte ze zmiękczeniami SI, np. ASIA i ZI, np. AZIA.

Serca można wkleić do zeszytu.

WPROWADZENIE SYLAB ZAMKNIĘTYCH

*Uwaga:

Nauczyciel, prezentując paradygmaty ze zmiękczeniami w opozycjach sylab otwartych i sylab zamkniętych, powinien zwrócić uwagę na to, że te głoski słyszymy podobnie, ale zapisujemy inaczej. Można ułatwić dzieciom rozróżnianie tych głosek za pomocą ustalonych gestów, np. przy sylabach ze zmiękczeniami *ć, ś, ź* mówimy, że słychać je „krótko” a wypowiadając je kładziemy palec na ustach, jak w geście uciszania (palec może też oznaczać znak diakrytyczny – kreskę nad ć, ś, ź). Przy sylabach ze zmiękczeniami z *„i” (ci, si, zi)* przedłużamy realizację *„i”*, zwracamy uwagę na to, że wyraźnie to *„i”* słychać. Można przeprowadzić zabawę z wyrazami zawierającymi zmiękczenia, np. nauczyciel mówi jakiś wyraz, a dzieci odgadują, jakie zmiękczenie w nim występuje.

- Nauczyciel prezentuje zestawienie sylab otwartych (zakończonych samogłoskami, np. SIA)

z sylabami zamkniętymi (zakończonymi spółgłoskami, np. AŚ).

[2] J. Cieszyńska, *Kocham czytać*, zeszyt 14, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2014, s. 7 i s. 16.

- Nauczyciel pisze sylaby zamknięte pod sylabami otwartymi:

SIA SIO SIU SIÓ SIE SI

AŚ OŚ UŚ ÓŚ EŚ IŚ YŚ

- Dzieci powtarzają sylaby czytane przez nauczyciela.

- Dzieci wskazują wybrane sylaby.

- Dzieci czytają wybrane sylaby.

*Dodatkowo: Nauczyciel pokazuje sylaby zamknięte na tablicy multimedialnej lub w książeczce „Kocham Czytać”. [3]

TWORZENIE DEFINICJI HASŁA - BABCIA

Nauczyciel mówi początek zdania, a chętne dzieci podają swoje przykłady.

Babcia to …

- mama mamy lub taty,

- rodzina,

- osoba, do której przyjeżdżam na wakacje,

- osoba, która lepi najlepsze pierogi,

- osoba, z którą często rozmawiam na Skype'ie itd.

Każde dziecko wybiera 3-5 przykładów i mówi swoją definicję hasła “Babcia”.

[3] Ibidem, s. 6.

TWORZENIE DEFINICJI HASŁA - DZIADEK

Uczniowie samodzielnie próbują stworzyć definicję hasłą “Dziadek” - analogicznie do wcześniejszego działania z hasłem “Babcia”.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM (str. 30)

Słuchanie komiksu czytanego przez nauczyciela i rozmowa na temat jego treści.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM (str. 31)

Czytanie sylab i imion.

ROZWIJANIE ZDANIA

Nauczyciel proponuje zabawę w rozwijanie zdań. Mówi zdanie proste i nakierowuje dzieci na jego rozwinięcie. Dzieci podają kolejne propozycje wyrazów, aby stworzyć jak najbardziej rozwinięte zdanie.

Zrobię laurkę.
Zrobię laurkę dla babci.
Zrobię piękną laurkę dla babci.

Zrobię piękną laurkę dla mojej babci.

Itd.

WYKONANIE LAURKI DLA BABCI I DZIADKA

*Uwaga:

Jeżeli w klasie są dzieci, które nie mają już dziadków, trzeba je otoczyć szczególną troską przy tych działaniach. Trzeba porozmawiać o tej sytuacji i znaleźć dzieciom zajęcie. Można poprosić, aby pomogły robić laurki dzieciom, które mają jeszcze dziadków lub zaproponować, aby zrobiły laurkę dla zaprzyjaźnionych starszych sąsiadów (jeśli takich mają).

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM (str. 32)

Oglądanie ilustracji i uzupełnianie podpisów: *W lesie jest... (kto?co?), Kuba widzi... (kogo?co?)*

Programowania systemu języka: opozycja Biernik/Dopełniacz. Zastosowanie zwrotów „jest" i „widzi" daje nam możliwość ćwiczenia ważnej opozycji gramatycznej.

JESTEM ... , MAM ... , LUBIĘ ...

Dzieci kończą zdania nawiązując do tematu związanego z babciami i dziadkami.

Siadamy w kręgu. Nauczyciel kładzie na środku kartki z niedokończonymi zdaniami, a kolejne osoby wypowiadają się w schemacie *„Jestem..., Mam..., Lubię..."*, np. *Jestem wnuczką. Mam 2 babcie i jednego dziadka. Lubię, gdy babcia czyta mi książki.*

ZABAWY NASZYCH DZIADKÓW

Można zaproponować dzieciom 2-3 zabawy tradycyjne, np. „Mam chusteczkę...", „Chodzi lisek ...", „Koło młyńskie ...", „Stoi różyczka", „Pan Zelman", „Julijanko", „Ojciec Wirgiliusz", „Kot i mysz", „Jawor".

UTRWALANIE SYLAB – JAWOR

Zabawa oparta na tradycyjnym pląsie. Dzieci ustawiają się gęsiego - jeden za drugim. Dwie osoby stoją na środku sali, trzymają się za ręce podniesione do góry i tworzą „most". Wszyscy śpiewają rymowankę:

Jawor, Jawor, jaworowi ludzie,
Co wy tu robicie?

Budujemy mosty dla pana starosty.

Tysiąc dzieci przepuszczamy, a jednego zatrzymamy.

W tym czasie dzieci przechodzą po kolei „pod mostem", a gdy rymowanka się kończy, dzieci będące „mostem" opuszczają ręce i zatrzymują jedną osobę. Zadaniem tej osoby jest wylosowanie z worka trzech sylab poznanych na dzisiejszych zajęciach i prawidłowe ich przeczytanie. To samo robi pięć kolejno stojących osób. Zmiana dzieci „mostów" i kilkukrotne powtórzenie zabawy.

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Informacja zwrotna. Dzieci udzielają odpowiedzi na pytania: *Co się podobało? Czego się nauczyliśmy? Jakie umiejętności przydadzą nam się w życiu?*

PIOSENKA POŻEGNALNA

Piosenka pożegnalna oparta na tradycyjnym pląsie "Dwóm tańczyć się zachciało".[4]

My uczyć się lubimy, lubimy, lubimy,
Choć trochę też psocimy. Fari fari fara.

Zajęcia się skończyły, skończyły, skończyły.
Szkoda, bo super były. Fari fari fara

DODATKOWE ĆWICZENIA PISANIA

Zdania do zabaw dywanowych, wspólnego zapisywania na tablicy lub zapisywania w zeszytach:

BASIA ŚPI, A KASIA ZIEWA.

ZUZIA ZNALAZŁA POZIOMKI W LESIE.

[4] https://www.youtube.com/watch?v=RjNQT1KWtkE (dostęp:20.05.2020)

KAZIK KUPIŁ ZIELONE ŚWIECE.

GOSIA MA MASKOTKI MISIA USZATKA I KOZIOŁKA MATOŁKA.

ZOSIA POKAZUJE ŚLADY ŁOSIA W LESIE.

KAŚKA GASI ŚWIATŁO W ŁAZIENCE.

PROPOZYCJA PRACY DOMOWEJ:

- Przeczytaj sylaby z podręcznika str. 31 i 33.
- Napisz wyrazy i zdania w podręczniku str. 33.
- Przeczytaj rodzicom imiona z podręcznika str. 31 i 33.

Dodatkowo na zajęciach można wykorzystać materiały z publikacji:

Cieszyńska J. “Kocham Czytać” zeszyt 14, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków

Fabisiak - Majcher A., Ławczys E., “MOJE SYLABKI cz. 5”, Wydawnictwo WIR, wyd. 2, Kraków 2020, str. 1- 13, (sylaby otwarte, ćwiczenia - paradygmaty ze spółgłoskami miękkimi)

Bibliografia:

Bzowska L., Kownacka R., *Uczymy się bawiąc klasa I, II, III. Propozycje bloków tematycznych, zabaw i metod aktywizujących w klasach I-III*, Wydawnictwo KLANZA, Lublin 2000.

Bzowska L., Kownacka R., *Uczymy się, bawiąc z Naszym Elementarzem część 1,2,3,4. Propozycje zabaw i metod aktywizujących,* Wydawnictwo KLANZA, Lublin 2015.

Niniejszy scenariusz jest fragmentem autorskiego programu NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO DZIECI POLONIJNYCH SEN. Jest własnością Stowarzyszenia Edukacyjnego Nauczycieli (Polish Teachers Association) w Dublinie i jako taki objęty jest prawami autorskimi. Kopiowanie, powielanie oraz rozpowszechnianie jego treści, w całości lub we fragmentach, jest możliwe wyłącznie za pisemną zgodą Zarządu Stowarzyszenia.